

Пријава [1261-2021-kategorija-2]

Подаци о пројекту

Назив пројекта	Старе сорте за 21. век
Кључне речи	старе сорте, изложба, пољопривреда
Спровођење пројекта	15.09.2021. - 15.02.2022.
Научне Области	<ul style="list-style-type: none"> • биотехничке
Апстракт пројекта	<p>Око 30% старих сорти је под великим ризиком од нестанка – 6 сорти нестаје сваког месеца. Проблем трајног губитка старих сорти воћа и поврћа погађа велики део популације који не може да обезбеди здраву храну, услед губитка отпорних старих сорти и ширења комерцијалних сорти, које захтевају већу употребу ђубрива и пестицида. Велики проблем јесте то што у широј јавности постоје многе дезинформације шта су старе, аутохтоне сорте, па и велики број дистрибутера семена који старе сорте других земаља/континената, представљају као старе сорте наше земље. Стога је важно да научници активно едукују људе о значају старих сорти, али и о томе шта су старе сорте и како их најбоље можемо чувати. Овај пројекат ће се стога бавити промоцијом старих сорти у виду организације изложбе "Старе сорте за 21. век", док ће након отварања изложбе бити организовано саветовање чији циљ јесте да едукује људе о веома значајним научно доказаним сазнањима о старим сортама.</p>
Опис пројекта	<p>На светском нивоу долази до драматичног нестанка старих сорти – према подацима ФАО, више од 75% агробiodиверзитета је нестало током 20. века. Око 30% сорти је под великим ризиком од нестанка – 6 сорти нестаје сваког месеца. Проблем трајног губитка старих сорти воћа и поврћа погађа велики део популације који не може да обезбеди здраву храну, услед губитка отпорних старих сорти и ширења комерцијалних сорти, које захтевају већу употребу ђубрива и пестицида, што са друге стране, ствара додатне трошкове и врши притисак на животну средину. С обзиром да су старе сорте настајале вековима кроз напоре локалне заједнице да изврши њихову селекцију и да их одржи, оне су прилагођене локалним условима животне средине, отпорније су и један од кључних фактора за производњу здраве и безбедне хране и</p>

отпорност локалних заједница на климатске промене. Такође, са њиховим нестанком, нестају битна обележја локалне гастрономије и културе локалних заједница, нестаје могућност настанка нових сорти од старих, отпорних сорти, као и способност локалних заједница да се диверзификованом пољопривредном одбране од свих непредвидивих околности које могу уништити производњу хране у свету. Иако је прва претпоставка да је разлог зашто се старе сорте губе недовољна заинтересованост за старе сорте, досадашњи теренски рад организације "Оквир живота" на истраживању старих сорти је открио да су људи веома заинтересовани за старе сорте, које за њих имају емотивну и културулошку вредност. Такође, епидемија је окренула људе баштованству и стварању здраве хране, тако да је идеалан моменат за промоцију старих сорти. Из свега горе наведеног, веома је важно да искористимо моменат за промоцију старих сорти, али је такође веома важно да научници помогну грађанима да разумеју шта јесу и шта нису старе сорте. Велики проблем јесте то што у широј јавности постоје многе дезинформације шта су старе, аутохтоне сорте, велики број несавесних и/или неедукованих дистрибутера семена који старе сорте других земаља/континената, представљају као старе сорте наше земље. Такође, појединци немарно преносе семена преко границе без фитосанитарног сертификата, што може представљати проблем и угрозити пољопривредну производњу (типичан пример је кромпирова златица која је случајно, немаром, дошла до нас из Америке и сада представља штеточину кромпира и у Европи). Поједини баштовани нису свесни правила гајења (раздвајања две сорте у башти, да не би дошло до укрштања, нпр.). Стога је важно да научници активно едукују људе о значају старих сорти, али и о томе шта су старе сорте и како их најбоље можемо чувати. Овај пројекат ће се стога бавити промоцијом старих сорти у виду организације изложбе "Старе сорте за 21. век", док ће након отварања изложбе бити организовано саветовање чији циљ јесте да едукује људе о веома значајним и научно доказаним сазнањима о старим сортама.

Циљна група

- шира јавност

Циљеви пројекта

Први циљ пројекта јесте информисање и мотивисање шире јавности за очување старих сорти кроз организацију промотивне активности-изложба "Старе сорте за 21. век". Други циљ јесте јачање капацитета шире јавности за очување старих сорти кроз повезивање научника и стручњака из области пољопривреде са грађанима. Овај циљ ће допринети и борби против дезинформација када су старе сорте у питању.

Циљеви из програма промоције науке у које

- Развој различитих програма промоције науке заснованих на научној култури и научној писмености код свих грађана Републике Србије

се пројекат
уклапа

Процена
броја
посетилаца 3000 (изложба ће бити доступна онлајн и офлајн)

Одговорно лице (лице задужено за контакт)

Име и
презиме Ивана Петровић

Занимање научни сарадник

Телефон 0649518147

Имејл ivana.petrovic@agrif.bg.ac.rs

Биографија Ивана Петровић је доктор биотехничких наука, запослена тренутно као научни сарадник на Пољопривредном факултету (Универзитет у Београду), на Катедри за агрохемију и физиологију биљака. Претходно је радила на позицијама истраживач припремач и истраживач сарадник. Један је од оснивача Еколошког покрета „Оквир живота“ и оснивач и координатор локалне банке семена при Еколошком покрету. Што се тиче искуства у области заштите старих сорти, поседује научне квалификације за бављење темом, као и искуство у невладином сектору. Аутор је 29 библиографских јединица у области пољопривредних наука, отпорности биљака на сушу и истраживање мултипаренталних селекционих програма за стварање отпорних и квалитетних сорти парадајза на основу коришћења старих сорти. У склопу научног рада бавила се и дивљим популацијама гајених биљака (пре свега малине). Такође поседује и искуство у невладином сектору, у области вођења пројеката из области пољопривреде, заштите и промоције природних ресурса. Била је координатор преко 10 пројеката у склопу организације (текући пројекат који се завршава 30.05. и који координише - “Чувари семена 2” – донатор: ORCA). Неки од пројеката које је водила су међународног карактера, као што су они реализовани уз подршку највеће европске банке семена Arche Noah (пројекат „Increasing the capacity of local community for agrobiodiversity conservation in situ“, 2019. година). Такође је представник невладиног сектора у Радној групи Министарства пољопривреде за израду Трећег националног извештаја о биљним генетичким ресурсима за ФАО (2020-). Аутор је и организатор изложбе „Старе сорте Србије“, одржане 2019. године у Привредној комори Србије у Београду и Културном центру у Мионици. У склопу локалне банке

семена ради активно на промоцији старих сорти, како у медијима, тако и на фб страници организације (за више информација и фотографије активности укуцати на фејсбуку „Еколошки покрет „Оквир живота“).

Подаци о институцији

Назив институције	Еколошки покрет "Оквир живота"
Седиште	село Паштрић, бб, 14242 Мионица
ПИБ	107981969
Матични број	28107625
Одговорно лице	Предраг Петровић
Веб сајт	www.okvirzivota.org.rs
Имејл	okvirzivota@gmail.com

Пројектни тим

Име и презиме	Ивана Петровић
Занимање	научни сарадник
Имејл	ivana.petrovic@agrif.bg.ac.rs

Биографија Ивана Петровић је доктор биотехничких наука, запослена тренутно као научни сарадник на Пољопривредном факултету (Универзитет у Београду), на Катедри за агрохемију и физиологију биљака. Један је од оснивача Еколошког покрета „Оквир живота“ и оснивач и координатор локалне банке семена при Еколошком покрету. Што се тиче искуства у области заштите старих сорти, поседује научне квалификације за бављење темом, као и искуство у невладином сектору. Аутор је 29 библиографских јединица у области пољопривредних наука, отпорности биљака на сушу и истраживање мултипаренталних селекционих програма за стварање отпорних и квалитетних сорти парадајза на основу коришћења старих сорти. У склопу научног рада бавила се и дивљим популацијама гајених биљака (пре свега малине). Такође поседује и искуство у невладином сектору, у области вођења пројеката

из области пољопривреде, заштите и промоције природних ресурса. Била је координатор преко 10 пројеката у склопу организације (текући пројекат који се завршава 30.05. - "Чувари семена 2" – донатор: ORCA), од којих су неки реализовани под капом највеће европске банке семена Arche Noah (пројекат „Increasing the capacity of local community for agrobiodiversity conservation in situ“). Такође је представник невладиног сектора у Радној групи Министарства пољопривреде за израду Трећег националног извештаја о биљним генетичким ресурсима за ФАО (2020-). Аутор је и организатор изложбе „Старе сорте Србије“, одржане 2019. године у Привредној комори Србије у Београду и Културном центру у Мионици. У склопу локалне банке семена ради активно на промоцији старих сорти, како у медијима, тако и на фб страници организације (за више информација и фотографије активности укуцати на фејсбуку „Еколошки покрет „Оквир живота“).

Име и презиме

Слађана Савић

Занимање

научни сарадник

Имејл

bonita.sladja@gmail.com

Биографија

Слађана Савић је доктор биотехничких наука, тренутно запослена као научни сарадник на Институту за повртарство у Смедеревској Паланци. Учествовала је у реализацији 5 пројеката финансираних од стране Министарства за просвету, науку и технолошки развој Републике Србије, 2 међународна пројекта и 1 Cost акцији. Аутор је два практикума из Физиологије биљака, поглавља у међународној монографији, монографије од националног значаја и 12 радова са СЦИ листе, као и више десетина радова који су резултат учешћа на националним и међународним скуповима. Активни је учесник пројеката који се односе на старе сорте у Еколошком покрету „Оквир живота“ и локалној банци семена. На пројектима организације који су се бавили очувањем старих сорти је вршила послове асистента пројект менаџера. Учествовала је у организовању изложбе „Старе сорте Србије“, одржане 2019. године у Привредној комори Србије у Београду и Културном центру у Мионици. У оба догађаја је била организатор размене семена која је организована у склопу изложбе. Слађана Савић је склопу Еколошког покрета „Оквир живота“ у локалној банци семена две године координатор волонтера. Активности које координатор волонтера спроводи јесу: осмишљавање волонтерских акција у удружењу, креирање механизма укључивања грађана у активности, окупљање и координација волонтера у склопу активности удружења (мапирање генетичких ресурса, изложбе, промотивне акције).

Име и

Предраг Петровић

презиме

Занимање биолог

Имејл okvirzivota@gmail.com

Биографија Предраг Петровић, дипломирани биолог, више од 4 деценије промовише био- и геодиверзитет Колубарског краја. Некадашњи је представник “Младих горана” општине Мионица. Био је лидер и организатор више од 100 истраживачких кампова на територији бивше Југославије, у склопу “Младих истраживача Србије”. Оснивач је и председник Еколошко-истраживачког друштва „Мионица“ из Мионице у периоду од 1999. до 2009. године. Добитник је престижне интернационалне награде „Premio Slow Food“ (2001. година, Португалија), за свој пројекат „Мишићево село“, чији је циљ било очување старих сорти биљака и старих раса животиња, поред очувања културних разноликости. Истраживао је слепе мишеве у Србији и Централној Америци. Био је представник општине Мионица у Заједници науке ваљевског краја. Аутор је реферата на основу кога је заштићена Рибничка пећина и клисура реке Рибнице. Један је од оснивача организације и председник Управног одбора Еколошког покрета “Оквир живота” од 2013. године. Предраг Петровић је у локалној банци семена задужен за популаризацију науке и комуникацију са грађанима, због свог великог искуства да научна знања пренесе на интересантан начин грађанима (пример: емисија „Сасвим природно“, епизода посвећена поскоку).

Партнери

Да ли се пројекат спроводи са другим организацијама?

Не

Имплементација пројекта

Активност	Од	До			
Изложба "Старе сорте за 21. век"	15.09.2021.	15.11.2021.			
Људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
75000	20000	0	50000	0	145000

Активност	Од	До
Саветовање о старим сортама	15.11.2021.	15.11.2021.

људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
30000	0	0	5000	0	35000

Активност

Од

До

Постављање и промоција онлајн изложбе и садржаја саветовања

15.11.2021. 01.02.2022.

људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
10000	0	0	0	5000	15000

Активност

Од

До

Евалуација пројекта

01.02.2022.

15.02.2022.

људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
0	0	0	0	0	0

Укупно: 195000

Одлука о учешћу

- Одлука о учешћу - пдф.pdf (181 KB)